

Jaarverslag 2018

Stichting Kunst & Historisch Bezit ASR Nederland

Inhoud

Inleiding	3
De highlights van 2018	3
Organisatie stichting	4
Samenstelling bestuur	4
Algemeen nut beogende instelling (Anbi)	4
Professionals	4
Vrijwilligers	4
Financiën	4
Communicatie	5
Historisch Archief	8
Overname Generali	8
Verzamelen historisch materiaal	8
Een andere manier van verzamelen is nodig	8
Historische Bibliotheek	9
Kunst	10
Nieuwe aankopen	10
Kunstcollectie Generali	12
Historisch Bezit	14

Inleiding

De rijke historie van a.s.r. begint in 1720 met de oprichting van de 'N.V. Maatschappij van Assurantie, Discontering en Beleening der Stad Rotterdam anno 1720'. Die historie bepaalt mede wie wij nu zijn. Daarom is het van belang om ons historisch bezit – en ook de kunst die de afgelopen jaren is verkregen – goed te bewaren, zodat wij kunnen laten zien wie a.s.r. is en waarvoor wij staan.

De stichting helpt zo de historie van a.s.r. te behouden. Daarnaast wil zij door goed gebruik van de kunstcollectie bijdragen aan een inspirerende werkomgeving voor de medewerkers.

Highlights in 2018

- Historische bibliotheekkast van De Utrecht keert terug naar a.s.r.
- Aankoop historische vergadertafel met originele stoelen
- Flinke uitbreiding van de kunstcollectie door overname van Generali
- Veel rondleidingen

Organisatie stichting

Samenstelling bestuur

Renée ter Haar (lid) en Bernhard de Vries (penningmeester) namen in 2018 afscheid van het bestuur van de stichting. De functie van Renée wordt niet opnieuw vervuld. Arnoud Daan heeft de functie van Bernard overgenomen.

Het bestuur bestaat verder uit Jos Baeten (voorzitter), Astrid Melger (lid), Annette Pannekoek (lid) en Robert van der Schaaf (secretaris).

Algemeen nut beogende instelling (Anbi)

De Belastingdienst heeft enkele jaren geleden de stichting de Anbi-status toegekend. Dit geeft de verplichting via een website inzicht en transparantie te geven in organisatie, beleid en verslaglegging.

Het webadres van de stichting is:

<https://www.asrneland.nl/over-asr/duurzaam-ondernemen/stichtingen-en-fondsen/stichting-kunst-en-historisch-bezit>

Professionals

Aan de stichting zijn twee professionals verbonden die de collecties beheren en onderhouden:

- Sigrid Vegter, conservator
- Piet de Vries, beheerder.

Er is besloten een archivaris voor 24 uur per week aan het team toe te voegen. Deze vacature is nog niet ingevuld.

Vrijwilligers

In 2018 was alleen Ton Nordeman actief als vrijwilliger voor de stichting. Hij is bezig met het maken van een overzicht van alle rechtsvoorgangers van a.s.r. Een flinke klus, want het gaat om zo'n 400 bedrijven.

Financiën

In 2018 is aan de restauratie en de inrichting van de boekenkast "De Utrecht" € 68.000 uitgegeven.

Bij de opmaak van de begroting voor 2018 waren deze uitgaven nog niet te voorzien. Ook de toegerekende salariskosten aan de Stichting waren niet opgenomen in de begroting. Daarnaast zijn door de vervanging van Adlib door Atlantis de opslagkosten hoger dan begroot. De verkoop van kunst is een groot succes gebleken. Veel kunstwerken hebben een nieuwe trotse eigenaar gevonden. De opbrengst bedroeg, evenals de verkoop in 2017, circa € 10.000. Voor 2019 wordt geen rekening gehouden met een opbrengst uit verkoop van kunstwerken.

De extra investeringen, die alle direct ten laste van het resultaat zijn gebracht, leiden tot het exploitatie-tekort van € 94.258 en een daling van het eigen vermogen van € 318.798 naar € 293.843. De bijdrage vanuit a.s.r. voor de activiteiten van de stichting bedraagt € 70.000. Gelet op de begrote exploitatie voor 2019 zal het vermogen verder dalen.

Communicatie

In 2018 was er extern ook aandacht voor de terugkeer van de historische boekenkast bij a.s.r.

Zo verschenen er artikelen in:

- het [AD](#)
- [DUIC](#)
- [Utrecht Nieuws](#)

Bibliotheekkast pand De Utrecht komt terug naar verzekeraar a.s.r.

Historische bibliotheekkast van De Utrecht staat nu bij verzekeraar

Historische boekenkast uit De Utrecht komt in kantoorpand a.s.r.

Daarnaast zijn er in Utrecht flyers verspreid om aandacht te vragen voor de rondleidingen die bij de bibliotheekkast zijn gegeven.

Ook intern is er veel aandacht besteed aan de terugkeer van de bibliotheekkast in het personeelsmagazine en op het intranet.

Reguliere communicatie

Ook voor andere activiteiten van de stichting is regelmatig aandacht in de interne media. In het a.s.r.-personeelsmagazine i.p. staat de rubriek 'De kunstkeuze van...'. Hierin vertelt een medewerker over een voor hem of haar bijzonder kunstwerk of voorwerp uit de collectie. Conservator Sigrid Vegter geeft daar een nadere uitleg over. In 2018 viel de keuze van collega's op de volgende werken:

- de lithografie Spiral and Pyramid van Alexander Calder
- The Mayor van Elmo Verkerk
- de lullenpot van Maria Roosen
- een bronzen werk van Frans van Straaten
- de portretten van Johan en Cornelis de Witt van Jan Baen
- en Doily van Hendrik Kerstens.

Daarnaast is in i.p. en op Infonet (het intranet van a.s.r.) regelmatig aandacht besteed aan nieuwe kunstaankopen, de kunstveiling en historische objecten.

Rondleidingen en bijeenkomsten

Conservator Sigrid Vegter geeft regelmatig rondleidingen. Bijvoorbeeld aan de vereniging Vrouwen van Nu uit Terneuzen. Aan het begin van het jaar heeft ze ook drie rondleidingen gegeven voor Generali-medewerkers die bij a.s.r. in dienst zijn gekomen.

Daarnaast is de nieuwjaarsbijeenkomst van de Vereniging Bedrijf en Historie hier georganiseerd en daarbij is een korte rondleiding gegeven.

Verder heeft Sigrid bij de nieuwjaarsbijeenkomst van de Seniorenvereniging en bij hun bijeenkomst op 8 mei in Nieuwegein een presentatie gegeven.

Bibliotheekkast

In 2018 heeft Sigrid, naast de reguliere rondleidingen, veel extra informatiesessies bij de bibliotheekkast gegeven. Dit deed zij voor geïnteresseerde collega's, maar ook voor externen. Zo heeft zij in de maand juli op alle woensdagen extra rondleidingen gegeven, waaraan 56 mensen mee hebben gedaan. De groepen waren steeds een mengeling van: vrienden/familie van medewerkers, leden seniorenvereniging, geïnteresseerden via de Dag van de Architectuur, via het Centraal Museum en sociale media, en een aantal die niet meer wisten waar ze het gelezen hadden. Er waren iedere keer bezoekers bij zonder relatie met a.s.r. die hier voor het eerst kwamen. Omdat er zoveel belangstelling was, heeft Sigrid ook in oktober, november en december eens per maand een rondleiding gegeven.

Dag van de Architectuur

Op de Dag van de Architectuur was het pand van a.s.r. voor iedereen te bezichtigen. Ook daar was speciale aandacht voor de bibliotheekkast. Ongeveer 200 mensen hebben een rondleiding gehad tijdens deze dag.

Historisch Archief

De doelstelling van het Historisch Archief is het bewaren, uitbreiden en beheren van de verzameling historische archiefstukken om beschrijving van de eigen bedrijfsgeschiedenis mogelijk te maken en bij te kunnen dragen aan algemeen economisch-historisch onderzoek.

Overname Generali

Door de overname van Generali is ook het Historisch Archief uitgebreid. In totaal is er zo'n 100 meter archief toegevoegd. Dit is eerst gereinigd vanwege schimmels en bacteriën. Conservator Sigrid Vegter werkt tot medio 2019 een dag extra per week om te inventariseren wat er aan archief is en vervolgens te bepalen wat bewaard moet blijven.

Verzamelen historisch materiaal

Jaarlijks wordt er bij a.s.r. met de contactpersonen van het Historisch Archief aandacht gevraagd voor het verzamelen van historisch materiaal. Dan wordt ook gewezen op het belang van het conserveren van digitale informatie, die op enig moment aan het archief toegevoegd zou moeten worden. Bedoeling is een digitaal historisch archief te vormen met gebruikmaking van het a.s.r.-digitaal archief, waardoor toegankelijkheid en back-up gewaarborgd zijn.

Een andere manier van verzamelen is nodig

Het historisch archief is redelijk actueel tot begin 2000, daarna zijn documenten niet meer goed aangeleverd en opgeslagen. Jaarlijks werd door de archivaris een aantal contactpersonen in het bedrijf benaderd om hun documenten/magazines e.d. over te dragen (na tien jaar). In de laatste jaren beperkte zich dit voornamelijk tot:

- getekende jaarverslagen – Juridische Zaken
- (ingebonden) i.p.'s en jaarverslagen/magazines – Communicatie.

Bij de vraag naar digitaal bewaren blijkt dat nogal eens wordt verondersteld dat digitaal bewaren 'vanzelf' gaat. Een andere manier van verzamelen/aanleveren is nodig om het verlies van documenten te beperken tot een aanvaardbaar niveau. Het gaat niet alleen om het bewaren van informatie, maar ook om het vindbaar te maken voor het historisch archief. Dit vergt vanaf het begin een goede opbouw en documentatie van de archiefvormers, tevens een zekere discipline.

De stichting heeft een nieuw systeem, Atlantis, daarin wordt zowel kunst en historisch bezit als historisch archief vastgelegd.

Historische Bibliotheek

Kerndoelstelling van de Historische Bibliotheek is het in standhouden van een bibliotheek die toonaangevend is voor levensverzekeringen (en die daarnaast werken bevat op aanverwante terreinen) en het borgen van de toegankelijkheid van de collectie. Er zijn in het afgelopen jaar geen mutaties geweest op de collectie. De toegankelijkheid is geborgd doordat collectiedelen sinds 2014 in bruikleen zijn gegeven aan het NEHA en de Universiteitsbibliotheek Utrecht.

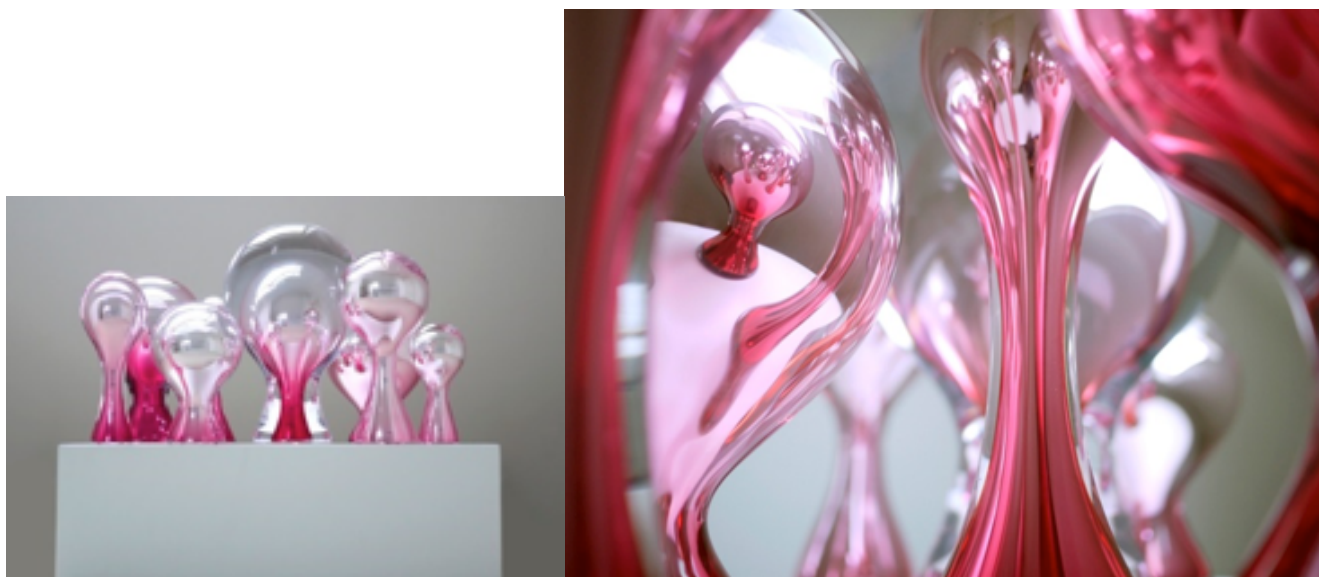
*Een van de boeken uit de collectie wordt permanent tentoongesteld in het a.s.r.-pand. Dit is het boek *De Europese Insecten, samengebonden met Over de voortteeling en wonderbaerlyke veranderingen der Surinaemsche Insecten* van Maria Sybilla Merian uit 1730.*

Kunst

De basisgedachte voor het aanleggen van de kunstcollectie is de omgeving voor medewerkers en bezoekers zo inspirerend mogelijk te maken. Kunst verhoogt de uitstraling van de verschillende ruimtes. Daarnaast is voor a.s.r. de maatschappelijke betrokkenheid om kunst en cultuur te ondersteunen van belang. Het profiel van de kunstcollectie bestaat uit drie thema's die aansluiten bij de positionering van a.s.r.: mens, dagelijks leven, natuur. De stichting verzamelt tevens een collectie hedendaagse glasobjecten. Transparantie en helderheid, zo kenmerkend voor glas, zijn ook belangrijke waarden van a.s.r.

Nieuwe aankopen

Glasobjecten Simone van Bakel

Simone van Bakel (1966) is een vooraanstaande kunstenaar op het gebied van glas en keramiek. Wij hadden van haar nog geen werk in onze collectie hedendaagse glasobjecten. Haar werk vormt een goede aanvulling op onze collectie vanwege het experimentele materiaalgebruik, de inventiviteit en het enorme vakmanschap dat Simone laat zien in haar kunstwerken. Zij heeft een heel eigen vormtaal ontwikkeld.

De sculpturen van glas en keramiek hebben altijd een sobere en organische vormgeving. Meestal vormt het menselijk lichaam hiervoor de inspiratiebron. Vanuit verschillende invalshoeken onderzoekt Simone de materialen die zij gebruikt. Haar objecten worden steeds voorzien van een andere huid waarbij tactiliteit een belangrijke rol speelt. Deze huid kan intens mat zijn, fluwelig zacht of juist metallic glanzend. De kunstenaar wil ook graag dat de sculpturen worden aangeraakt.

Doordat Simone de eenvoudige, alledaagse vormen in een andere context plaatst, verandert de waarneming ervan en werkt het vervreemdend. Bij de mondgeblazen glazen sculpturen, zoals het werk *Cellu*, reflecteren de objecten elkaar en de omgeving. Tastzin, lichtval en reflectie zijn kenmerkende elementen in de sculpturen van Simone van Bakel.

De acht glasobjecten in het werk *Cellu* worden dicht bij elkaar geplaatst om zo de reflectie en de lichtval zo optimaal mogelijk te laten uitkomen.

Eelco Brand (1969) maakt digitale animaties waarvoor hij gebruikt maakt van 3D-programma's. Het is het eerste werk gemaakt met een dergelijke nieuwe techniek in onze kunstcollectie. Naast de toepassing van deze nieuwe techniek vormt ook de onderwerpkeuze van Brand een hele mooie aanvulling op onze collectie. Natuur en landschappen zijn namelijk de thema's waar hij mee werkt.

Voor Eelco Brand is het maken van de digitale animaties vergelijkbaar met het maken van een schilderij. Je begint ook op een leeg vlak, bouwt het werk laag over laag op en voegt elementen toe of verwijderd die juist weer. De animaties hebben geen begin of eind maar zijn een digitale filmloop.

Kunstcollectie Generali

Met de overname van Generali door a.s.r. is ook de kunstcollectie flink uitgebreid met mooie werken, zoals bijvoorbeeld een bronzen leeuw van Frans van Straaten, het bronzen beeld Gezin van Jits Bakker en werk van Eelco Brand.

Fotografie

afgebeeld. De sfeer in de foto, de kleding en haarstijl verwijzen naar het begin van de jaren 60 in de VS. De manier waarop de vrouw staat met haar hoofd gebogen voor het raam vertelt een verhaal. Een verhaal dat ieder voor zich in kan vullen.'

Daarnaast is er een fotocollectie met kwalitatief hoogstaand werk, waarin de mens altijd centraal staat.

Het gaat om ongeveer 150 foto's. Een van de topstukken is de foto Grace van Erwin Olaf, die is gemaakt in 2007 en komt uit de serie Grief waarin de thema's kwetsbaarheid en eenzaamheid van de mens centraal staan.

Conservator Sigrid Vegter: 'In deze serie zijn vooral portretten van vrouwen

Een ander bijzonder werk uit de fotocollectie van Generali is van Ruud van Empel. Conservator Sigrid Vegter: 'Het is een geheimzinnige en merkwaardige foto en dat komt omdat er niets echt aan is. Het is een montage van honderden verschillende foto's. Ik ben er heel blij mee, want ik had vaker naar Van Empels werk gekeken, maar het was te duur voor de kunstcollectie van a.s.r. Zijn werk is fascinerend en daarom hangt het nu op een prominente plek in de hal.'

Grafiek

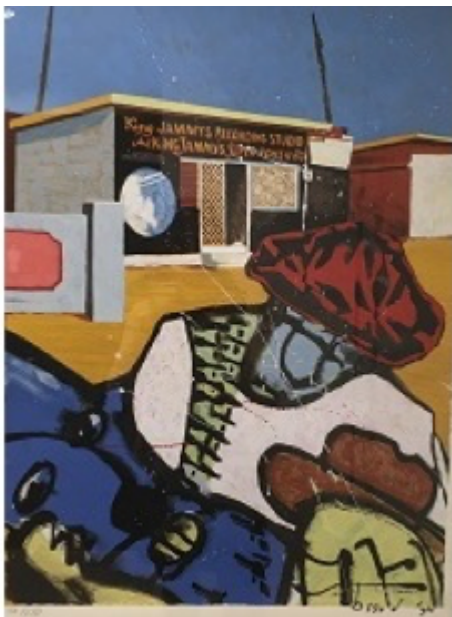
Tot slot is ook de grafiekcollectie van COBRA-kunstenaars uit de jaren 60 het vermelden waard. Deze bestaat uit maar liefst 275 werken van veel nationaal en internationaal bekende kunstenaars. 100 stukken uit deze collectie zullen een plaats krijgen bij de Van Kampen Groep in Hoorn, onderdeel van ASR Nederland NV.

Uitleen

Kunstwerken uit diverse Nederlandse bedrijfscollecties verruilen dit najaar hun vertrouwde plek in kantoren en bedrijven voor een plek in het Singer Laren-museum. In samenwerking met de Vereniging Bedrijfscollecties Nederland (VBCN) biedt Singer Laren een kunsthistorisch overzicht van 75 jaar Nederlandse kunst uit bedrijfscollecties. Van a.s.r. is het werk 1216153 van Katinka Lampe te zien.

Verder heeft de stichting bij a.s.r.-dochter Corins kunst opgehangen. Ook heeft de stichting een rol gespeeld bij geschenk van a.s.r. aan Corins ter ere van het 15-jarig jubileum. Het bronzen kunstwerk van Margot Homan heet Sluimer, hoofd rustend op hand en is afkomstig uit de kunstcollectie van Generali en symboliseert balans, beweging en ingetogenheid.

Veiling

Tijdens de verkooptentoonstelling eind oktober/begin november zijn op 1 na alle van de 84 schilderijen verkocht.

In totaal is er 623 keer op de kunstwerken ingeschreven. De grootste animo was voor de twee werken van Herman Brood. Op de ene hebben maar liefst 75 collega's ingeschreven, op de andere 64.

Ook Karel Appel, Corneille, Jerome, Janny Wassili, Hollie Witteveen en een serie waarvan de kunstenaar niet bekend is, waren populair.

Historisch Bezit

Met de historische collecties wil de stichting het historisch bewustzijn uitdragen en een gemeenschappelijke bedrijfscultuur bevorderen. Het gerenoveerde gebouw maakt het mogelijk om veel van het historisch bezit op een goede manier te tonen aan zowel medewerkers als bezoekers. De aanvulling van het bezit vindt voornamelijk plaats door objecten die door (oud-)medewerkers worden aangedragen uit door hen persoonlijk verzamelde aandenkens. Voor deze bijdragen is het bestuur de gevers zeer erkentelijk. Het belangrijkste verzamelcriterium voor het historisch bezit is de specifieke relatie van het object met (de geschiedenis van) a.s.r. De collectie wordt beschreven, gefotografeerd en beheerd met als doel om de collectie volledig toegankelijk te maken.

Bibliotheekkast keert terug

In 2018 kwam de prachtige bibliotheekkast uit het pand van de Utrecht terug naar a.s.r. De kast, van maar liefst vijf bij tien meter, heeft een prominente plaats gekregen op Paars 1. Decennialang stond de bibliotheekkast in het markante gebouw van a.s.r.-voorganger Levensverzekeringmaatschappij Utrecht aan de Leidseweg in Utrecht. Architect Jan Verheul (1860-1948) tekende in 1899 niet alleen voor de bouw en het ontwerp van het nieuwe hoofdkantoor in Art Nouveau/Jugendstil-stijl, maar ook voor het meubilair.

In 1974 is het pand gesloopt om de bouw van Hoog Catharijne mogelijk te maken. De bibliotheekkastenwand kwam toen terecht op de zolder van het stadhuis. Een klein deel van het meubilair is wel meegenomen door AMEV. Na verschillende omzwervingen is de kast nu weer thuisgekomen bij a.s.r. en heeft een prominente plaats gekregen in ons pand. Speciale vermelding verdient Piet de Vries, die enorm veel werk heeft verricht in de organisatie hiervan.

Op Paars 1 bij de bibliotheekkast zijn twee jaren 30 vergadertafels inclusief stoelen geplaatst die we onlangs hebben aangekocht. De afdeling maakt inmiddels veelvuldig gebruik van deze tafels. Collega's vinden het leuk dat het meubilair authentiek is en dat ze het toch mogen gebruiken.

Uniek reclamebord uit collectie Generali

In het restaurant hangt sinds november een manshoog emailen reclamebord van de Eerste Hollandsche Levensverzekering-Bank, een rechtsvoorganger van Generali.

Generali had het reclamebord, dat 180 cm hoog is, in bruikleen gegeven aan het verzekeringsmuseum van de heer Horsten in Beek. Dit museum bestaat al een aantal jaren niet meer en Horsten wilde graag dat het bord een mooie plek zou krijgen bij a.s.r.

Het bord met het toenmalige hoofdkantoor van de Eerste Hollandsche Levensverzekering-Bank aan de Keizersgracht in Amsterdam, dateert uit 1934.

Restauratie en hulpvragen

Eind 2018 is besloten om beelden die afkomstig zijn uit het gebouw van De Holland in Dordrecht te restaureren.

Verder is het Huygensinstituut bij a.s.r. langs geweest om te kijken wat wij in de collectie hebben over Johan de Witt.

A.S.R.
Archimedeslaan 10
3584 BA Utrecht

www.asr.nl